UUTISET

On surullista, kun kolmannen sektorin pitää tämä (eläinsuojelun valvonta) niin kuin niin moni muukin yhteiskunnalle tärkeä tehtävä hoitaa. **SUOMEN ELÄINSUOJELUYHDISTYSTEN LIITON (SEY) TOIMINNANJOHTAJA HELINÄ YLISIRNIÖ**

JAANA KANKAANPÄÄ

Helinä Ylisirniö toivoo ennaltaehkäisevää yhteistyötä viljelijöiden jaksamisen tukemiseksi.

Eläinsuojeluun tarvitaan lisää ennaltaehkäisevää toimintaa

Eläinsuojeluyhdistyksissä toivotaan, että eläinlääkintälain muutos tuo kuntiin lisää eläinsuojeluun erikoistuneita eläinlääkäreitä. Voimavaroja tarvittaisiin kipeästi myös ennaltaehkäisevään työhön niin lemmikkien omistajien kuin kasvavien maatilojen puolella.

Suomen eläinsuojeluyhdistysten liiton (SEY) toiminnanjohtaja **Helinä Ylisirniö** uskoo visioon, jossa eläinsuojelutyö olisi kokonaan julkisen sektorin ohjaamaa ja rahoittamaa toimintaa. Siihen on kuitenkin vuosien matka. Viranomaisten eli lähinnä kuntien eläinlääkärien ja poliisin voimavarat eivät riitä, mistä syystä työ nojaa vahvasti SEY:n jäsenyhdistysten ja vapaaehtoisten eläinsuojeluvalvojien verkostoon.

”Meille esitetään jatkuvasti hätähuutoja eläinten puolesta. On surullista, kun kolmannen sektorin pitää tämä niin kuin niin moni muukin yhteiskunnalle tärkeä tehtävä hoitaa”, hän sanoo.

”Enkä sano, ettei viranomaispuoli toimi, vaan tarkoitan, että se ei vain yksinkertaisesti riitä.”

Lemmikkejä väärin perustein

Ylisirniö on harmissaan niistä periaatteista, joilla lemmikkieläimiä hankitaan.

”Otetaan mitä oudoimpia eläimiä ihan mitättömin tiedoin vain sillä ajatuksella, että haluan eläimen”, hän puuskahtaa ja kutsuu ilmiötä lemmikkien esineellistämiseksi.

Toinen yhtä lailla huolestuttava kehitys on maatilojen koon kasvu, joka johtaa pahimmillaan viljelijöiden uupumiseen ja sitä kautta eläinten jäämiseen vailla asianmukaista hyvää hoitoa.

”Se, mikä tästä maasta kokonaan puuttuu, on ennaltaehkäisevä toiminta”, hän toteaa.

Ylisirniö kertoo eläinsuojeluvalvojasta, joka kuunteli maitotilalla pari tuntia isännän avioeromurheita. Itse eläinten vointiin liittyvät asiat oli käyty läpi puolessa tunnissa, sillä ne olivat seuraus viljelijän omien voimien vähentymisestä paineiden keskellä.

Ylisirniön mukaan SEY on valmis yhteistyöhön tuottajajärjestön ja muiden maaseudun toimijoiden kanssa ennaltaehkäisevällä saralla. Ongelma on vain sama, minkä hän arvelee vaivaavan etujärjestöäkin: resursseja eli tekijöitä tarvittaisiin.

Tänä vuonnakin SEY:n toimistolle on tullut satoja viestejä, joissa kiinnitetään huomiota jonkin eläimen kohteluun tai vointiin. Ne ohjataan viranomaisille sekä SEY:n hyväksymille paikallisille eläinsuojeluvalvojille. Vapaaehtoiset valvojat saavat pääosan ilmoituksista omalta seudultaan suorina yhteydenottoina.

Yhteydenotoista suurin osa – vuosittain noin parituhatta – johtaa käynteihin kotona tai tilalla. SEY:n työn painopiste on Ylisirniön mukaan valistuksessa, kotirauhan piiriin ei edes voida mennä väkisin. Valvojat tekevät neuvontakäyntejä vain saamiensa ilmoitusten perusteella. Noin 90-prosenttisesti käynnit liittyvät lemmikkeihin.

”Rikoslain valvonta ontuu”

Eläinlääkärien jääviys puuttua asiakkaidensa tapaan hoitaa eläimiään on asia, joka puhuttaa SEY:n piirissä. ”Monien valvojien mielestä se on ihan ongelma. Itse arvioin, ettei se ole hirvittävän yleistä mutta todellisuutta valitettavasti kumminkin”, Helinä Ylisirniö summaa.

Siksi liitossa pistetäänkin suuret toiveet käynnissä olevaan eläinlääkintälain uudistukseen, jonka pitäisi tuoda kuntiin lisää eläinsuojelueläinlääkäreitä. ”Kunnille varataan siihen rahaa, mutta eri asia on, käyttävätkö ne tämän tärkeän mahdollisuuden.”

Toinen uudistettava säädös on rikoslaki, jossa eläinsuojelua koskevia rikkomuksien käsittelyä ja tuomioita on tarkoitus yhdenmukaistaa. SEY on ollut mukana uudistusta pohtineessa työryhmässä.

”Se, mikä ontuu nyt ja minkä me pelkäämme ontuvan myös jatkossa, on lain valvonta. Kuka on vastuussa siitä, että eläintenpitokieltoja valvotaan? Kuka hakee pois tällaisilta ihmisiltä eläimet ja hoitaa ne kuntoon, jos ne ovat hoidettavissa? Kuka tämän kustantaa?” Ylisirniö kyselee.

Valvojien nimikkeissä ongelma

Vapaaehtoisia eläinsuojeluvalvojia on kahdenlaisia: lääninhallitukset voivat valtuuttaa harjaantuneen eläinten tuntijan tekemään tarkastuksia ja antamaan neuvoja. Näitä henkilöitä työskentelee koko maassa yhteensä kahdeksan, ja heidän tietonsa saa lääninhallituksesta.

SEY:n eläinsuojeluvalvojat työskentelevät virallisten valvojien tavoin palkatta vapaaehtoisesti eläinten omistajia ohjaten ja neuvoen. Useimmat läänien valtuuttamista valvojista ovat kartuttaneet osaamista SEY:n valvojina.

”Tavallisia kansalaisia varmaan nämä nimikkeet hämmentävät”, Ylisirniö myöntää.

”Me olemme kuitenkin tehneet tätä työtä pidempään kuin viranomaiset. Meidän näkökannastamme katsoen virallisten valvojien nimike voitaisiin siksi muuttaa laissa.”

Ylisirniö korostaa, että SEY:n vapaaehtoistoiminnalla ei pyritä anastamaan viranomaisilta näiden toimivaltaa. Päinvastoin liiton hyväksymillä valvojilla on tarkat eettiset ohjeet, joissa korostetaan työskentelemistä myönteisessä hengessä eläinten omistajien kanssa ja tekemään yhteistyötä viranomaisten kanssa niin paljon kuin mahdollista.

Eläinsuojelutyön kentällä on Ylisirniön mukaan valitettavasti myös ”villejä” toimijoita, jotka käyttävät hyväksi eläinsuojeluyhdistyksen mandaattia, vaikka heillä ei sitä ole. Ylisirniö muistuttaakin, että SEY:n valvojaoikeudet saanut henkilö esittää aina virallisen valvojakortin, kun hän tulee juttelemaan tai kysyy, saako hän tulla tilalle tai kotiin käymään.

KAIJALEENA RUNSTEN

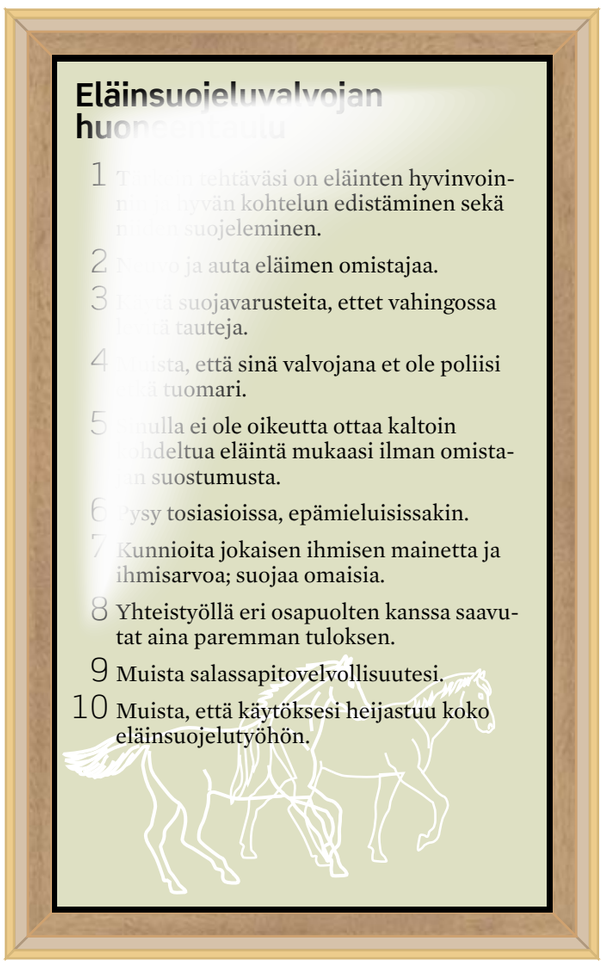

FAKTAT

Noin 120 eläinsuojeluvalvojaa ja -neuvojaa

Vapaaehtoinen eläinsuojeluvalvoja harjoittaa eläinsuojelun valistusta, pitää silmällä eläinten kohtelua, antaa tarpeen vaatiessa ohjeita eläinten hoidossa ja auttaa tarvittaessa eläinsuojelun viranomaisia (lääänin- ja kuntien eläinlääkäreitä sekä poliisia).
Valvojalta edellytetään hyviä tietoja eläimistä, niiden hoitamisesta ja hyvinvoinnin vaatimuksista. SEY:n valvojat suorittavat aina kurssin, joka kestää kahdeksan päivää. Eläinsuojelukurssin päätteeksi pidetään kirjallinen koe. Eläinsuojeluneuvojilla ei ole oikeuksia käydä yksin eläinten omistajien luona, eli hän saa siis tehdä tarkastuskäyntejä vain SEY:n valvojan tai viranomaisten kanssa.
Viime vuoden lopussa SEY:llä oli 86 eläinsuojeluvalvojaa ja 27 -neuvojaa. Verkosto kattaa melko hyvin koko Suomen. Lisää neuvojia kaivattaisiin etenkin Itä- ja Pohjois-Suomeen.
Yhteystiedot löytyvät sivuilta www.sey.fi/lahin_valvoja.
SEY:n valvojat tekivät viime vuonna yhteensä 1 930 tarkastuskäyntiä eläintenomistajien luvalla. 59 prosenttia käynneistä antoi aihetta toimenpiteisiin. 80–85 prosenttia käynneistä liittyy lemmikkeihin. Maatiloilla on käyty 160–190 kertaa.
Vuonna 1901 perustettu SEY (Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto) on 37 paikallisyhdistyksen kattojärjestö. Se rahoittaa toimintansa jäsenmaksuin, lahjoituksin sekä sijoitustoiminnan tuotoilla. Se on saanut myös vuosittain rahoitusta maa- ja metsätalousministeriön eläinsuojeluvaroista, mutta tämä tuki kattaa alle 10 prosenttia SEY:n koko budjetista.
Valtakunnallista eläinten viikkoa vietetään 5.–11.10. Tänä vuonna sen teemana on ”Kyvykäs eväkäs – kalakin tuntee ja oppii”.

SEY:n valvoja esittää aina käynnillään tällaisen kortin.

Savonlinna sai seutujohtajan työ- ja elinkeinoministeriöstä

Matkailuun investoidaan 100–200 miljoonaa euroa

Teollisuusneuvos **Marjukka Aarnio** siirtyi kesällä työ- ja elinkeinoministeriöstä kotikonnuilleen Savonlinnaan. Tuore seutujohtaja uskoo seudun kahlaavan laman yli muun muassa matkailun avulla.

Aarnio vaihtoi työpaikkaa haastavassa tilanteessa. Savonlinnan seudulla on puu- ja teknologiateollisuutta, joka kärsii maailmanlaajuisesta taloustaantumasta.

”Meillä on kuitenkin vahvuuksia kuten matkailu ja Venäjän läheisyys. Erityisesti matkailussa on jo valonpilkahduksia.”

Aarnion mukaan matkailu on yksi painopisteala seudun elinkeinostrategiassa. Toimialaan aiotaan investoida 100–200 miljoonaa euroa 3–4 vuoden aikana.

”Investoinnit kohdistuvat hyvinvointipalveluihin ja luontomatkailuun. Yksi haaste on ympärivuotinen matkailu.”

Matkailussa tehdään yhteistyötä koko Saimaan järvialueella. Saimaata halutaan markkinoida esimerkiksi eurooppalaisille retkiluistelijoille.

Lama näkyy kuitenkin muun muassa kuntien työttömyysasteessa. Se on noussut jo 13–14 prosenttiin. Lomautettuna on satoja ihmisiä.

”Suuret työllistäjät UPM-Kymmene Wood ja Andritz alihankkijoineen ovat sopeuttaneet henkilöstömääriään tilanteeseen.”

Wood on UPM:n vaneritehdas. Andritz on itävaltalainen monialayritys, joka toimittaa kuituteknologiaa paperi- ja vaneriteollisuudelle. Yhtiö on keskittänyt kuituosaamistaan Savonlinnaan.

Seudun yhteistyö on hyvällä pohjalla

Aarnio haluaa katsoa tulevaisuuteen positiivisesti ja kehuu seudun kuntien yksituumaisuutta elinkeinopolitiikassa. Seudulla asuu noin 50 000 ihmistä, josta noin puolet Savonlinnassa.

”Strategiasta ja kuntien rahoituksesta on olemassa sopimus vuoteen 2013. Tämä luo hyvän pohjan pitkäjänteiselle työlle.”

Elinkeinostrategiassa keskitytään matkailun ohella mekaaniseen puunjalostukseen sekä kuitu- ja paperiteknologiaan.

”Meillä on myös valtakunnallinen vetovastuu matkailu- ja elämystuotannon osaamiskeskusohjelman Itä-Suomen osiosta. Tässä teemme tiivistä yhteistyötä Lapin kanssa.”

Aarnio ei murehdi sitä, ettei seudulla ole omaa yliopistoa. Alueen kunnilla on tiivistä yhteistyötä Joensuun ja Lappeenrannan yliopistojen kanssa.

Kuntayhtymä rahoittaa kahta Joensuun yliopiston kanssa yhteistä matkailun professuuria. Lappeenrannan yliopiston kanssa on yhteinen puukuitulaboratorio.

Kunnat rahoittavat yhteistyötä vuosittain noin kahdella miljoonalla eurolla.

Kuntayhtymä hoitaa yhteistä elinkeino- ja hankintatoimintaa. Sosiaali- ja terveysalan palvelut ovat omana kokonaisuutena.

Aluehallintouudistus jää puolitiehen

Aarnio tuntee valtion aluehallintouudistuksen läpikotaisin. Hän on vetänyt työ ja elinkeinoministeriössä projektiryhmää, joka on valmistellut uusien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (Ely) perustamista.

”Hallinnolliset rajat jäävät ehkä liian korkeiksi ja ne estävät yhteistyötä. Yhteistoiminta-alueet pitäisi määrittää vapaammin tai saada isommat alueet”, Aarnio toivoo.

Esimerkiksi tiepiiri siirtyy Pohjois-Savoon, mutta muut palvelut säilyvät Etelä-Savossa.

PETRI MANSSILA

JAANA KANKAANPÄÄ

Teollisuusneuvos Marjukka Aarniolla on takanaan yli 20 vuotta työ- ja elinkeinoministeriössä. Hän aloitti Savonlinnan seutujohtajana elokuussa.

Vanhustenhoidossa vakavia puutteita

Vanhustenhoidossa on ilmennyt vakavia puutteita. Lääninhallitusten selvitysten mukaan hoitohenkilökuntaa on kaikkialla liian vähän ja monin paikoin alle minimin.

Selvityksissä kerrotaan, että vanhuksia sidotaan peteihin ja teljetään lukkojen taakse paitsi heidän oman turvallisuutensa myös henkilökunnan puutteen vuoksi.

Vaippoja käytetään vanhuksilla yleisesti. Niitä käytetään liikaa jopa hyväkuntoisilla, koska henkilökunnalla ei ole aikaa auttaa vessaan.

Kaatumisia on selvitysten mukaan paljon, ja ulkoilemaan vanhukset pääsevät harvakseltaan. Lisäksi vanhukset kärsivät ravinnon puutteesta ja saavat paikoin liikaa lääkkeitä.

Kaikista selvityksissä arvioidaan, ettei hoitajilla ole missään riittävästi aikaa vanhuksille. Sama pätee niin laitoshoidossa kuin kotona asuvienkin hoidossa ja palveluissa. Öisin ongelmat vielä korostuvat. **MT-STT**